

شماره ۵ نیمه دوم بهمن ۱۳۴۱

بهاء ۲ ریال

نشریه داخلی نهضت آزادی ایران

از اینکه نشریه ما به تاخیر افتاده است پوزش میطلبیم. شماره‌ایکه در اول بهمن آماده انتشار بود به مناسبت پیش آمدن رفراندوم معروف و کذایی و بگیر و به‌بندها و نطقها و مصاحبات از تازگی افتاد.

شهادت پیشوای بزرگ مسلمانان علی بن ابیطالب (ع) را که در تمام عمر خود بر علیه بت‌های مختلف چوبی و شیشه‌ای و گوشتی مبارزه کرد و آنی زیر بار زورگویان و ستمگران و چپاول کنندگان اموال عمومی نرفت به کلیه مسلمانان تسلیم میگوییم و امیدواریم پیروان آن بزرگوار تعلیمات عملیش را که مبارزه بر علیه بیدادگری و استبداد است فراموش نکنند و همانطور که او در این راه سرباخت ما نیز خون خود را جهت آبیاری درختی که او کاشت نثار کنیم تا شایستگی عنوان «شیعه علی» را پیدا نماییم.

* * *

قبل از ورود به مطالب خود درود و سلام خود را به روحانیون و علما و طلابی که در مبارزه ملی شرکت کرده و با رشادت و بیباکی نقشه‌های دشمنان ملت را برملا کرده‌اند و همه رهبرای صالح و فداکار جبهه ملی و نهضت آزادی ایران و دانشجویان و بازاریان و اصناف تقدیم می‌داریم.

اینان کسانی هستند که با کمال رشادت زندانی شدن در دستگاه زور و قلدری و تحمل زجر و شکنجه را مثل همه مردان مجاهد جهان بر قبول ننگ و دیکتاتوری ترجیح داده‌اند.

* * *

موضوعیکه در این ماه باعث تقویت روحی و قوت قلب مردم خداپرست و مسلمان ایران شده است شرکت فعالانه و فداکارانه روحانیون ارجمند در جهاد علیه زور و قلدری بوده است. این انتظاری بود که همه اعضاء ملت ایران از رهبران و علمای دینی خود داشته و دارند زیرا که آنها مبلغین و مدرسین مکتب پرافتخاری هستند که عبادت و تکالیف دینی را از اجتماع و مصالح و منافع جامعه جدا ندانسته و به عکس با آهنگ «من اصبح ولم یهتم بامور المسلمین فلیس بمسلم» همه را موظف به دخالت و شرکت در سرنوشت اجتماع مسلمین کرده است. در نهضت مشروطیت قیام علماء مایه جنبش طبقات مردم گردید. در نهضت ملی شدن نفت نیز دخالت و فتاوی علمای بزرگ وقت مایه دلگرمی و ثبات مردم در مبارزات خودشان شد و امیدواریم این بار نیز که جهاد با دیکتاتوری قلدری و فرعون‌منشی به صورت مبارزه مرگ و حیات ملت درآمده است علما و روحانیون پارسا و هشیار به وظایف دینی خویش و گذشته افتخارآمیز خود توجه داشته باشند.

* * *

به علت بازداشت‌های غیرقانونی و ابراز اهانت به مقامات روحانی و مردان شرافتمند و رهبران ملی ایران سیل اعتراض از اطراف کشور و اکناف جهان به خصوص کشورهای مسلمان و مقامات روحانی آنها به تهران و قم جاری شده است و در همه آنها ابراز تنفر و انزجار از رژیم قلدری دستگاه حاکمه که به نام دوستان اسرائیل معروف شده است تظاهر می‌کنند.

نکته جالبی که مخصوصا در اعلامیه‌ها و تلگرافهای اخیر علما و مراجع تقلید قم و نجف و مشهد به چشم می‌خورد این است که روحانیت به تدریج از مرکز همیشگی و معروف روحانیون تهران «آقای بهبهانی» رو گردانده

و به دیگران که تقوی و پارسایی آنها معروفتر و متهم به همکاری با دستگاه یا موقوفه خواری نیستند رو آورده‌اند. و این موجب دلگرمی بیشتر متدینین روشنفکر گردیده است بدین ترتیب امیدواریم که در آینده نزدیک مقامات روحانیت این سرزمین از لوٹ وجود منافقان مبری گردد.

* * *

..... چون مردم قبل از آنکه گرسنه نان باشند... تشنه شخصیت‌اند.

رابرت فراست

x x x x x x x x

هیچ انسانیرا نمیتوان با سیر کردن شکم و بدون ارضاء غرور و شخصیت بشریش برای شرکت در یک رستاخیز آماده نمود.

(شیلر شاعر آلمانی)

x x x x x x x x

طبق خبرهای رسیده از آمریکا - دانشجویان ایرانی مقیم آمریکا در نیویورک و واشنگتن برای اعتراض به دیکتاتوری شاه و فراندوم غیرقانونی و همچنین دستگیری استادان و دانشجویان و رهبران جبهه ملی دست به تظاهرات زده و در سازمان ملل متحد و سفارت ایران در واشنگتن متحصن شده‌اند. ولی سفیر ایران قدس نخعی با توسل به پلیس آمریکا دانشجویان را از سفارت خارج میکند همچنین دانشجویان ایرانی مقیم اروپا در تمام شهرها در مقابل سفارتخانه‌های ایران دست به تظاهرات زده و بیانیه‌هایی که در آن وضع ایران تشریح شده پخش نموده‌اند که جریان کامل آنرا در شماره‌های آینده به نظر خوانندگان میرسانیم.

* * *

به دنبال تظاهرات دو روز اخیر دولت ۳۲ نفر «و حالا ۲۰۰ نفر» از اعضاء و رهبران جبهه ملی و چند نفر از روحانیون و دانشجویان را توقیف نموده. و تظاهرات بعنوان مخالفت با فراندومی که قرار است انجام گیرد صورت گرفت.

نقل از پیغام امروز - ۵ شنبه ۴ بهمن ۴۱ نقل از یونیتدپرس

من به شما اطمینان میدهم که ما در تحمل عقاید آنچنان بردباری به خرج خواهیم داد که مایه شگفتی همگان خواهد شد دولت من به مخالفان خود احترام میگذارد و کوچکترین بغض و عنادی نسبت به آنها ندارد.

نطق علم کیهان اول مهرماه ۴۱

حاشیه - احترام به مخالفان و تحمل عقاید آنها از طرف علم نه تنها مایه شگفتی مخالفان شد بلکه باعث شگفتی موافقین هم شده!!!

دوستی از صاحب نظران نزدم آمده بود میگفت چه میکنی؟ گفتم شکر میکنم که هفتاد و پنج درصد مردم مملکت آزاد شده‌اند و حالا منتظرم آن بیست و پنج درصد دیگر نیز آزاد شوند و هیچ بنده و اسیر و عبد ذلیلی در این مملکت باقی نماند.

مجله فردوسی شماره ۱۶۱۰۵ بهمن ۴۱

دیکتاتوری مطلق

مطابق اخباریکه از کشور رسیده و منتشر شده در سراسر خاک مملکت یک حکومت دیکتاتوری شدید برقرار گردیده که اختناق کامل چه از حیث اجتماعات و نطق و بیان و چه از لحاظ مطبوعات جاری و ساری نموده‌اند. دستگاه سازمان امنیت کشور هر نوع آزادی افراد را سلب کرده مردم فقط حق تظاهر به نفع حکومت دارند و صرفاً مجاز به تحسین و تمجید و کف زدن و زنده‌باد گفتن برای دیکتاتور مطلق‌العنان هستند. مطبوعات آن مملکت نیز کاری جز مدح و ثنا و تملق بیحد و حصر و مضمّن کننده از زمامدار مملکت ندارند و موظفند که مرتباً درباره اصلاحاتی که صورت نگرفته و اقدامات انجام نشده یا نتیجه نداده قلم فرسائی کنند. سایر دستگاههای تبلیغاتی کشور هم باید همین برنامه را ادامه دهند و مردم را از تبلیغات خسته کننده و یکنواختی که شب و روز به نفع دیکتاتور میشود منزجر سازند. معلوم نیست این طرز حکومت کردن و سلب آزادی از مردم نمودن و مطبوعات را در بدترین و سخت‌ترین شرایط گذاشتن چه پایانی خواهد داشت.

نقل از روزنامه دیپلمات شماره ۴۲۷ - ۱۷ بهمن ۴۱

حاشیه - مقاله بالا از روزنامه دیپلمات است که درباره یکی از کشورهای همسایه نوشته شده ولی چون ما آنرا مطابق وضع ایران دیدیم اسم آن کشور را حذف کردیم. هدف دولت از دستگیری علمای و روحانیون و سران جبهه ملی و نهضت آزادی و دانشجویان و دیگر مردم شرافتمند ایران:

- ۱ - ایجاد رعب و هراس در بین مردم و سلب هر نوع فعالیت از نیروهای ملی.
 - ۲ - به وجود آوردن یک محیط اختناق و ترور و وحشت برای انجام یک انتخابات بدون سروصدا.
 - ۳ - بستن قراردادهای اسارت بار نفت با کمپانیهای خارجی در یک محیط بدون سروصدا.
- میگویند: در آخرین جلسه استانداران و فرماندهان کل که با حضور وزیر کشور تشکیل شد به آنان تذکر داده شد که همه آنها مجدداً بین پنجم تا دهم اسفند ماه به مرکز مراجعه نمایند تا تعلیمات جدیدی از طرف دولت در مورد انتخابات مجلس شورای ملی و سنا داده شود.

روشنفکر شماره ۴۸۷ ۲۷ دیماه ۴۱

شنیده شده است که دو کمپانی فرانسوی و آلمانی برای حق سرقفی نفت سراجه قم پیشنهادی به شرکت ملی نفت داده‌اند. و حاضر شده‌اند برای بهره‌برداری از این منبع نفتی اول کار ۸۰۰ میلیون دلار به دولت ایران بپردازند.

مجله فردوسی شماره ۱۰۵ - ۱۶ بهمن ۴۱

تهران - خیرگزاری فرانسه - ایران قصد دارد به زودی قراردادی برای بهره‌برداری نفت از منابع خود بر اساس ۲۰ - ۸۰ با یک کمپانی خارجی امضا کند.

پیغام امروز ۲۰ بهمن ۱۳۴۱

حاشیه: طبق قانون اساسی بستن هر نوع قرارداد با شرکتهای خارجی و گرفتن وام از خارج به اجازه مجلس منتخب مردم است ما به دنیا اعلام میکنیم این قراردادها از نظر ملت ایران ورق‌پاره‌هایی بیش نیست.

* * *

رادیو لندن - ناظران غربی از پیشرفت اصلاحات ارضی در ایران طبق قوانین ششگانه شاه هم متحیر و هم بی‌اندازه خوشوقت شده‌اند. رفراندوم روز شنبه نشان خواهد داد که اکثریت عظیم مردم ایران برنامه

اصلاحی شاهنشاه را تایید میکنند. کمی پس از فراندوم عده‌ای از توقیف شدگان که در بین آنها جمعی از روحانیون و سران جبهه ملی وجود دارد در یک دادگاه نظامی محاکمه خواهند شد.

تفسیر رادیو لندن - نقل از پیغام امروز شماره ۸۵۸ - ۶ بهمن ۴۱

دیروز شایع شد که به زودی دادگاه نظامی برای محاکمه بعضی از توقیف شدگان اخیر تشکیل خواهد شد و آقای سرلشکر نصیرزند از هم اکنون به ریاست دادگاه مزبور انتخاب گردیده و مقدمات تعقیب قانونی افراد متهم را فراهم میسازند.

نقل از دیپلمات شماره ۴۲۷ - ۱۷ بهمن ۴۱

حاشیه - با توجه به دو خبر بالا محل صدور فرمان برای محاکمه زندانیان کاملاً آشکار میشود.

قصه برای گندها

سپ - ور مع - اون آجان - ه!	«سنتو» اول - ش پیمان - ه!
کلاه سلین - در چاخان - ه!	بود و نب - ودش یکسانه!
بخ - ور بخورش کلان - ه!	ن - - - رخ آزاد ارزان - - - ه!
بگیر و ول کن آسانه!	نرخ شهر تاری گران - ه!
کشور دزدی ایران - ه!	شهر خرت - وخر تهرانه!

مجله خوشه شماره ۱۹ - ۲۳ دیماه ۴۱

حاشیه: حال توجه شما را به خبر زیر جلب میکنیم:

از کجا آورده‌ای

سپهد کیا صاحب ساختمان عظیم از کجا آورده‌ای واقع در جاد قدیم شمیران از دستگاههای فنی ساختمانی شهرداری تقاضای صدور جواز ساختمان برای ایجاد یک سینمای مدرن در جوار همان ساختمان از کجا آورده‌ای نموده. به قرار اطلاع این سینما در سراسر خاورمیانه بی نظیر است.

مجله فردوسی شماره ۱۰۵ ۱۶ بهمن ۴۱

عصر دوشنبه آقای رشیدیان لیدر حزب خلق در تالار کیهان مطالب مهمی اظهار کرده از جمله گفته است که «عدلیه ایران هنوز همان فراشخانه محمد علی شاهی است و جا دارد شاهنشاه آنرا منحل کند»

روزنامه دیپلمات ۱۷ بهمن ۴۱ شماره ۴۲۷

* * *

فعالیت‌های بانوان ایران برای شرکت در تصویب ملی لوایح شاهانه بسیار موثر بوده و چند نفر از آنها تلاش بی سابقه نمودند.

بانو ملکه اعتضادی که سوابقی در دادن شعار و فعالیت‌های اجتماعی دارد تمام ساعات روز ششم بهمن در اتوموبیل جیب با بلندگو بانوان را دعوت به شرکت در رای دادن مینمود.

نقل از دیپلمات شماره ۴۲۶ - ۱۰ بهمن ۴۱

حاشیه: حتما خوانندگان عکس بانوی عقیفه!!!!!! پوران را در پشت مجلات در حال دادن رای ملاحظه فرموده‌اند.

زنان تهران از لحاظ رای از زنان شهرها و دهات عقب ماندند. در رشت ۲۱ هزار نفر از زنان در دادن رای شرکت کردند ولی در تهران ۱۶ هزار نفر از بانوان رای دادند. زنها نباید برای خود ایجاد عقده‌ای کنند و نه

زیاده طلبی کنند مثلاً در موضوع حق رای چیز مهمی نیست در سوئیس تازه ۲ سال است به زنها حق رای داده‌اند. نقل از مصاحبه مطبوعاتی ارسنجان‌ی در تلویزیون ایران
پیغام امروز شماره ۸۶۶ ۱۵ بهمن

حاشیه: اقرار ضمنی و صریح مقام دولتی بعدم شرکت مردم حتی زنان در رفراندوم کذائی.
از ۵ میلیون آراء رفراندوم ۴۳۰۰۰۰۰ رای مال دهات است. نقل از همان منبع از ارسنجان‌ی
حاشیه: بنا به گفته بالا آراء شهرهای ایران ۷۰۰۰۰۰ بوده. اقرار صریح دیگری از عدم شرکت مردم شهرها و
پرکردن صندوقها از طرف مامورین.

* * *

در ایام اخیر مرتباً در اطراف کلمه مالک بحث میشود و بعضی‌ها خیال میکنند که کلمات «ارباب» و «مالک»
برای همیشه در ایران از بین رفته است.

روزنامه دیپلمات شماره ۴۲۶ - ۱۰ بهمن ۱۳۴۱
شاهنشاه اطمینان دارند هیچ خطری ناشی از انقلاب و تحول روابط بین مالک و دهقان در میان نخواهد بود
زیرا عوض دارائی مالکین به ایشان پرداخت میشود. نقل از مصاحبه شاه با خبرنگار آسوشیتدپرس - پیغام امروز
شماره ۸۶۶ - ۱۵ بهمن ۱۳۴۱

* * *

خطر رجال صدر مشروطه

امروز یک خواننده پیغام امروز تلفنی کرد و مطلبی را با ما در میان گذاشت. این خواننده بیانش حکایت میکرد
که درباره آنچه می‌پرسد بصیرت دارد او میگفت اکنون همه جا بحث از تحول بزرگی است که در حال روی دادن
است. این تحول را نباید کوچک گرفت. «انقلاب مشروطه هم یک مرحله از تحول اجتماعی بود که در مملکت ما
روی داد اما همانطور که دیدید و دیدیم وقتی مسجل شد که مشروطه پیروز خواهد شد همان هوشیاران عامل
استبداد که انقلاب و تحول برای نجات دادن اجتماع از چنگ آنان انقلاب و تحول شده بود از بی‌سوادی و
بی‌اطلاعی طبقات مردم بهره‌برداری کردند و آمدند رهبری تحول را بدست گرفتند مشروطه طلب و آزادی خواه
شدند خودشان را با محیط تطبیق دادند تا همه امتیازاتی که داشتند دست نخورده بماند و موضوع آنقدر شور شد
که فی‌المثل عین‌الدوله صدراعظم استبداد هم مشروطه خواه از کار درآمد و دهان فرخی یزدی را که پسری
پرشور و فریفته آزادی بود در یزد دوختند که چرا برای مشروطه شعر ساخته است. خصلت انطباق با محیط
بقدری در طبقات ممتاز و وابستگان آنها زیاد بود که شاعری که دهانش پر از مدیحه خوانین و شاهزادگان
صاحب تیول قاجار بود زبان آزادی شده بود و گروه رجال رهبر مملکت و انقلاب یکیشان نبود که سلطنه و دوله
دنبال نامش نباشد. ناصرالدوله نایب‌السلطنه حزب میساخت و اعتدالیون را رهبری میکرد و تمثیت امور میداد و
خیلی چهره‌های پرطمطراق دیگر تاریخ بعد از مشروطه ایران همان رجال و درباریان بودند که انقلاب شده بود تا
آنها را از اسب پیاده کند و اینها فقط اسب زیر پاشان را عوض کردند و باز همان تیول‌داری را بنام دیگر و به
شیوه نو ادامه دادند.

حالا هم تحولی در جریانست شما دارید درباره آینده بحث میکنید و از دموکراسی جدید سخن می‌گویید شهر
مواظب باشد در رقابت با ده عقب نماند جای دیگر مینویسید هیولای بزرگی از بند رسته است و این هیولا را دیگر
نمیتوان مهار کرد باید در راههای روشن و به دنبال هدف مشخص آن را جاری ساخت. واقعا دورنمای چنین

صحنه‌ای تماشایی است و اگر تحول همانطور که در اندیشه متفکران و روشنفکران هست روی زمین جریان و تحقق پیدا کند همه آنچه شما نوشته‌اید به جا و به موقع است ولی:

بحث بر سر اینست که قوانین اجتماعی درست حالت قوانین فیزیکی یا شیمیایی را ندارد این قوانین چون بر جوامع انسانی جاری است و در جوامع انسانی استعداد قرار و کشش بیک اندازه در همه طبقات هست و همه چیز انعطاف پذیر است فرمولی از این قبیل که تا اصل ارباب و رعیتی در ده منسوخ شد فلان اصل به جایش مینشیند معنا و مفهوم ندارد و هزار اگر و چرا در آن می‌گنجد.

قرار است به آراء عمومی مراجعه شود که بعدها پارلمان و قدرت نتواند آنچه را که بنام آزادی و استقلال به دهقان داده‌اند از دهقان پس بگیرد. این چاره‌اندیشی بسیار پراهمیت است ولی خطری که برای تحول هست از پارلمان بعد از فراندوم و از تغییرات احتمالی آینده به مراتب بزرگتر و نزدیکتر است. آنچه مانع تحول کامل جامعه اربابی به جامعه دهقانی زنده و سالم میشود الان موجود است. خصلت انطباق با محیط که در هر جا هست و هر جا که لازم شد به رنگ محیط در می‌آید. روی شاخه درخت به رنگ برگهای سبز و روی زمین به رنگ خاک و روی سنگهای تیره به رنگ کبود در می‌آید در میان رجال یادگار انقلاب مشروطه بسیار قوی است آنها هم استعداد عجیبی در تغییر قالب دادن دارند خطر موجود حاضر است و تحول تحولی که این قدر روی آن حساب میکنید از هم اکنون دارند از چهار جانب این رجال متنعم از خوان اصل ارباب و رعیتی به آن نزدیک میشوند و هر چه آنها به این خوان نزدیک شوند آثار انحراف در تحول آشکارتر خواهد شد. وقتی که تحول اسیر پنجه محافظه کارانی شد که خود هدف اصلی تغییر بوده‌اند هیچ چیز حتی افزوده شدن چند ماده تازه به قانون اساسی جلو انحراف آن را نخواهد گرفت.

بنابراین خواستم به شما نصیحت کنم که زیاد حرارت به خرج ندهید و درباره فردای شهر نگران نباشید چون اینجا ایران است و در ایران موضوع اصلی راه نیست شخص است و رجال کهنه کار صدر مشروطه و شاگردان آنها خوب این مطلب را میدانند به مراتب از ما و شما بهتر میدانند و درسشان را از بر هستند. شما با وجود آنها و تلقی خوب آنها از تحول چه امیدی به تحول دارید؟

دارو می‌آید میکرب کش باشد وقتی که میکرب به استقبال دارو میرود معنایش آنست که توانسته تدبیری بیندیشد تا بر دارو مسلط گردد و این بار بر اجزاء دارو سوار شود و تا اختفاگاههای اصلی و پنهانی از طریق جریان خون راه پیدا کند. بیش از این عرضی ندارم.»

پیغام امروز ۲۳ دیماه ۱۳۴۱